

POSTANOWIENIE

Dnia 20 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa A. S.
przeciwko Sądowi Rejonowemu w Starachowicach
o wynagrodzenie za pracę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 20 marca 2024 r.,
wniosku o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu
zawartego w postanowieniu Sądu Rejonowego w Ostrowcu Świętokrzyskim
IV Wydziału Pracy z dnia 22 stycznia 2024 r., sygn. akt IV P 17/24,

**odmawia przekazania sprawy innemu sądowi
równorzędnemu.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Ostrowcu Świętokrzyskim wystąpił do Sądu Najwyższego na podstawie art. 44¹ k.p.c. o przekazanie innemu sądowi równorzędnemu sprawy z powództwa A. S. przeciwko Sądowi Rejonowemu w Starachowicach o zapłatę wynagrodzenia za pracę. W uzasadnieniu wniosku wskazano, że powódka jest referendarzem sądowym Sądu Rejonowego w Starachowicach, który - podobnie jak Sąd Rejonowy w Ostrowcu Świętokrzyskim - pozostaje we właściwości Sądu Okręgowego w Kielcach. To sprawia, że sędziowie, asesory i referendarze obu Sądów biorą udział we wspólnych szkoleniach, naradach, wycieczkach czy innych

impresach integracyjnych organizowanych przez Sąd Okręgowy w Kielcach. Powyższa okoliczność może zatem stwarzać sytuacje, które mogą wywierać realny wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać pozory (choćby mylne) o braku warunków rozpoznania sprawy w obiektywny sposób.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Okoliczności wskazane przez Sąd Rejonowy w Ostrowcu Świętokrzyskim przy przedstawieniu wniosku nie uzasadniają zastosowania art. 44¹ k.p.c., zgodnie z którym Sąd Najwyższy może przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z sądem występującym, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego. Sąd Najwyższy jednolicie przyjmuje, że instytucja uregulowana w art. 44¹ k.p.c. stanowi wyjątek od przewidzianej w Kodeksie postępowania cywilnego zasady rozpoznawania sprawy przez sąd miejscowo właściwy. Wobec tego przepis ten powinien być interpretowany w sposób ścisły.

W postanowieniu z dnia 11 września 2023 r., III CO 596/23 (LEX nr 3602900), Sąd Najwyższy uwypuklił, że okoliczności wynikające z przesłanki dobra wymiaru sprawiedliwości muszą być realne i stwarzać rzeczywiste zagrożenie dla prawidłowości funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Obawa wystąpienia w opinii społecznej przekonania, że sprawa nie zostanie w tym sądzie bezstronnie rozpoznana musi być realna, a nie hipotetyczna (zob. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2020 r., V CO 1/20, LEX nr 3162693 czy z dnia 12 stycznia 2024 r., III CO 1049/23, LEX nr 3652320). Nadużywanie instytucji przekazywania sprawy do sądu równorzędnego z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości może bowiem prowadzić do osłabienia zaufania obywateli do wymiaru sprawiedliwości. Ponadto podstaw do stosowania art. 44¹ k.p.c. nie należy utożsamiać z przesłaniami uzasadniającymi wyłączenie sędziego, o których mowa w art. 49 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2020 r., IV CO 19/20, LEX nr 3125078).

W rozpoznawanej sprawie jedyną okolicznością wskazaną we wniosku, mającą uzasadniać przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu, jest

pozostawanie Sądu Rejonowego w Starachowicach, w którym powódka jest zatrudniona na stanowisku referendarza sądowego, i Sądu Rejonowego w Ostrowcu Świętokrzyskim we właściwości Sądu Okręgowego w Kielcach. W żadnej mierze okoliczność ta nie stwarza rzeczywistego zagrożenia dla prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, podobnie jak branie przez sędziego sprawozdawcę udziału w szkoleniach czy naradach organizowanych przez Sąd Okręgowy, które zazwyczaj obejmują sędziów orzekających w danym pionie orzeczniczym. Wprost przeciwnie, uwzględnienie wniosku ze wskazanych powyżej przyczyn mogłoby właśnie zaburzać postrzeganie sądu jako organu bezstronnego i osłabiać zaufanie do sędziów oraz ich zdolności do obiektywnego orzekania.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wyrażał pogląd, że o konieczności przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu, o którym mowa w art. 44¹ k.p.c. nie może świadczyć ewentualne zaistnienie przesłanek wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy w stosunku do grupy, nawet istotnej, sędziów sądu występującego. Podstaw stosowania tego przepisu nie należy utożsamiać z podstawami wyłączenia sędziego (zob. postanowienie z dnia 22 lutego 2024 r., III CO 166/24, LEX nr 3698197 czy z dnia 26 czerwca 2020 r., IV CO 108/20, LEX nr 3054083).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[SOP]

(r.g.)